

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Arengukomisjon

2009/0038(CNS)

29.7.2009

ARVAMUSE PROJEKT

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: kalanduskomisjon

Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus, milles käsitletakse kalandusalase partnerluslepingu sõlmimist Euroopa Ühenduse ja Guinea Vabariigi vahel (KOM(2009)0120 – C7-0003/2009 – 2009/0038(CNS))

Arvamuse koostaja: Eva Joly

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 178 on sätestatud, et „ühendus võtab arvesse [arengukoostöö] eesmärges poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid.” Seda silmas pidades peaks arengukomisjon hindama ühenduse väliskalanduspoliitikat, nagu seda on üksikasjalikult kirjeldatud Euroopa Parlamendi resolutsioonis arengupoliitika sidususe ja ELi poolt teatavate bioloogiliste loodusvarade kasutamise mõju kohta Lääne-Aafrika arengule¹. Seetõttu ei saa pidada kalandusalast partnerluslepingut Guineaga arengualaseks vahendiks, kuna selle peamine eesmärk on toetada ELi kalalaevade juurdepääsu Guinea vetesse ja mitte Guinea ühiskonna arengut edendada. Komisjon on alati selgesõnaliselt väljendanud, et peab nende lepingute olemust kaubanduslikuks.

Vastuseks laialdasele kriitikale ELi väliskalanduspoliitika osas on kalandusalaste partnerluslepingute tingimused võrreldes 2004. aasta eelsete kalandusalaste lepingutega paranenud:

- iga lepingut hinnatakse eraldi, kuigi need hinnangud ei ole avalikkusele kättesaadavad;
- ainuõiguslikkuse klausel takistab eralepingute sõlmimist;
- paranenud on raha kasutamise järelevalve, sellegipoolest tuleb hinnata nende muutuste tegelikku mõju.

Hiljuti vastu võetud määrused ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi kohta ning kalapüügilubade kohta püügitegevuseks ühenduse vetest väljaspool tagavad komisjonile lisavahendid kindlustamiseks, et ELi lipu all sõitvad laevad peavad reeglitest kinni. Üldiselt võib öelda, et lepingute kord on paranenud, võrreldes eelmise korraga, kui Guineaga lepingu osas läbirääkimisi peeti.

2009.–2012. aasta kalandusalane partnerlusleping Guineaga

Kalapüügivõimalused:

Uus protokoll lubab 40 ELi laeval püüda tuunikala Guinea majandusvööndis. Tuunikala püügikogused ei ole piiratud, ehkki EL on kohustatud tasuma ettemakse summas 325 000 eurot, et katta 5000 tonni suurune saak. Juhul kui ELi laevade püütava tuunikala kogus on suurem, on vaja maksta lisaks. Eelmine leping lubas ka krevettide, peajalgsete ja põhjalähedaste kalade püüki. Praegune leping ei näe ette põhjalähedaste kalade või peajalgsete püüki, kuid krevetipüük on ettenähtud 2010. aastal, juhul kui täidetakse teatud tingimused (krevetipüügiõiguste jaotamise "läbipaistev" süsteem; Guinea vetes toimuva püügi järelevalve tõhustamine; teaduslik uuring krevetivarude kohta, ehkki kusagil ei ole määratletud, et krevetivarud peavad olema piisavad). Krevetipüügi võimalus maksaks lisaks 300 000 eurot aastas.

Rahaline kompensatsioon:

Lisaks 325 000 euro suurusele tuunikalapüügi ettemaksule, tuleb maksta lisaks 125 000 eurot aastas „Guinea kalanduspoliitika rakendamise toetamiseks.” Guinea ametiasutustel on

¹ P6_TA(2008)0289

ainuõigus otsustada, kuidas 450 000 euro suurust rahalist kompensatsiooni (ja võimalikku krevetipüügi eest lisanduvat raha) kasutada. Kalandusalase partnerluslepingu protokollil nelja-aastase kehtivusaja jooksul koguneb lisaks 1.6 miljonit eurot, mida kasutatakse Guinea kalanduse järelevalvesüsteemi tõhustamiseks ja satelliitseiresüsteemi (VMS) paigaldamiseks 30. juuniks 2010.

Guinea valitsusele makstavad koguvahendid, mille keskmine suurus oli eelmise lepingu kohaselt 4 miljonit eurot aastas, vähenevad praeguse lepingu protokollil kohaselt alla 1 miljoni euroni aastas.

Konsulteerimine parlamendiga:

Nii nagu tavaliselt on kõnealuse lepingu üle Guineaga läbirääkimisi peetud ja see on sõlmitud parlamendi osaluseta ning laevad on püüdnud kala alates 2009. aasta 1. jaanuarist. Taas kord on parlament seatud sündinud fakti ette. Pärast aastaid kestnud sellekohaseid kaebusi, mis sisuliselt pole kaasa toonud ühtegi muutust, võib olukorra ainsaks lahenduseks olla nõue alustada uuesti läbirääkimisi lepingu üle.

Lepingu hindamine

Uue lepingu üksikasjalikud tingimused on kindlasti paranenud. Esiteks on positiivne areng juurdepääsu vähendamine Guinea vetesse, kuna lepingu hindamisel on märgitud, et paljud kalavarud kannatavad ülepüügi all. Sellegipoolest on murettekita, et võimalik on jätkata krevetipüüki.

Maksete jaotamist kaheks osaks (rahaline kompensatsioon konkreetsete kalapüügivõimaluste eest ja üldine toetus Guinea kalanduspoliitikale) võib pidada sammuks lubatava kalapüügihulga lahutamise suunas kolmandale riigile makstava raha kogusummast. Kui maksmine ja lubatav kalapüügihulk on omavahel rangelt seotud, takistab see kalapüügivõimaluste vähendamist kalavarude ammendumise korral.

Samuti on tervitatav kompensatsiooni kogusumma eraldamine Guinea kalanduspoliitika tugevdamiseks, kuid selle mõju ei ole selge. Juba eelmise lepingu (2004–2008) ajal oli parlamendi¹ küsimuseks, kui tõhus on igal aastal ligi poole miljoni euro eraldamine järelevaate tõhustamiseks Guinea vetes. Transparency International asetab Guinea korruptsiooni tajumise indeksi järgi 180 riigi seas 173. kohale. Komisjon peab täpselt selgitama, kuidas ta kavatses tagada raha eesmärgipärase kasutamise.

Küsitavaks jääb, kas paberi peal tehtud parandused saavutatakse ka praktikas.

Teiseks probleemiks on valitsemistava ja läbipaistvuse kriitiline küsimus Guineas. Eelmine valitsus, kes kõnealuse lepingu osas läbirääkimisi pidas, kukkus, kui president suri ja teine sõjaväeohvitser võimu üle võttis. Kumbki valitsus ei tegutsenud Guinea vete kalavarude majandamise osas avatult ega läbipaistvalt.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval kalanduskomisjonil lisada oma raportisse järgmised

¹ A5-164/2004, McKenna raport.

muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***(2 a) Uus kalastusalane partnerlusleping
ei ole siiski kavandatud Guinea arengut
soodustava vahendina;***

Or. en

Muudatusettepanek 2

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***(2 b) On karta, et vaatamata krevetivarude
ammendumisele on võimalik jätkata
krevetipüüki Guinea vetes;***

Or. en

Muudatusettepanek 3

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***(2 c) Komisjonil võib olla väga raske
kindlaks teha, kui suurt osa sellest
rahalisest toetusest, mida Guinea saab
kalapüügi järelevalveks, kasutatakse
eesmärgipäraselt;***

Or. en

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 1

Komisjoni ettepanek

1. Euroopa Ühenduse ja Guinea Vabariigi vaheline kalandusalane partnerlusleping kiidetakse ühenduse nimel heaks.

Lepingu tekst *on lisatud käesolevale* määrusele.

Muudatusettepanek

1. Euroopa Ühenduse ja Guinea Vabariigi *vahelise kalandusalase partnerluslepingu protokollile üle peetakse uuesti läbirääkimisi, et võtta arvesse põhjendustes 2 a, 2 b ja 2 c väljatoodud muresid, enne kui leping* kiidetakse ühenduse nimel heaks.

Lepingu tekst *ja uuesti läbiräägitud protokollile tekst lisatakse* määrusele, millega nad heaks kiidetakse.

Or. en

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 3a

Komisjon esitab nõukogule ja Euroopa Parlamendile üksikasjaliku aruande selle kohta, kuidas on rahastatud meetmeid Guinea kalavarude säästvaks majandamiseks, nagu on kindlaks määratud artiklis 3 protokollis, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduse ning Guinea Vabariigi valitsuse vahelises Guinea rannikuvetes kalastamise kokkuleppes sätestatud kalapüügivõimalused ja rahaline toetus ajavahemikuks 1. jaanuarist 2004 kuni 31. detsembrini 2008.

Or. en